

[Főoldal](#) > ... > [Pénzügyek/Pénzbeli Követelések](#) > [Fizetéseképtelenség/csőd](#) > [Poland](#)

Fizetéseképtelenség/csőd

 Lengyelország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

Lengyelországban a csődeljárásról (átdolgozás) szóló, 2015. május 20-i, (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett csődeljárást két törvény szabályozza:

- a módosított 2003. február 28-i törvény – a csődtörvény (*Prawo upadłościowe*, 2016. évi Jogi Közlöny [Dziennik Ustaw], 1520. szám),
- a módosított 2015. május 15-i törvény – a szerkezetátalakítási törvény (*Prawo restrukturyzacyjne*, 2022. évi Jogi Közlöny, 2309. tétel).

A csődtörvény rendelkezései szabályozzák a fizetéseképtelenséghez kapcsolódó felszámolási eljárást, azaz a „csődöt” (*upadłość*). A szerkezetátalakítási törvény szabályozza a fizetéseképtelenség kockázatához kapcsolódó szerkezetátalakítási eljárásokat, azaz a „csődegyezség jóváhagyása iránti eljárást” (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, 210–226. cikk), a „csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárást” (*przyspieszone postępowanie układowe*, 227–264. cikk), a „csődegyezség megkötése iránti eljárást” (*postępowanie układowe*, 265–282. cikk) és a „szanálási eljárást” (*postępowanie sanacyjne*, 283–323. cikk).

A csődeljárás (*postępowanie upadłościowe*) célja, hogy a lehető legnagyobb mértékben kielégítse a hitelezők igényeit, és, amennyiben észszerűen lehetséges, az adós vállalkozását életben tartsa. A csődeljárás csak kérelemre indítható, és két szakaszból áll: csődbejelentés iránti eljárás és a csődbejelentést követő eljárás.

A csődegyezség jóváhagyása iránti eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy a bíróság bevonása nélkül a hitelezők szavazatainak összegyűjtése révén kössön egyezséget. Ilyen eljárás akkor folytatható le, ha a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító vitatott követelések a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító valamennyi követelés legfeljebb 15%-át teszik ki.

A csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy a követelések jegyzékének összeállítását és egyszerűsített módon történő jóváhagyását követően kössön egyezséget. Ilyen eljárás akkor folytatható le, ha a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító vitatott követelések a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító valamennyi követelés legfeljebb 15%-át teszik ki.

A csődegyezség megkötése iránti eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy a követelések jegyzékének összeállítását és jóváhagyását követően kössön egyezséget. Ilyen eljárás akkor folytatható le, ha a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító vitatott követelések a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító valamennyi követelés legfeljebb 15%-át teszik ki.

A szanálási eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy (az adós vállalkozásának újrászervezésére irányuló) korrekciós intézkedéseket tegyen, és a követelések jegyzékének összeállítását és jóváhagyását követően egyezséget kössön. A korrekciós intézkedések jogi és gyakorlati intézkedéseket foglalnak magukban, amelyek célja az adós gazdasági helyzetének javítása, és a kötelezettségeinek teljesítésére vonatkozó képességének helyreállítása, miközben védi az adóst a végrehajtással szemben.

A csődeljárás vállalkozókkal szemben indítható meg. A lengyel polgári törvénykönyv 43. cikkének (1) bekezdése

szerint a vállalkozó gazdasági vagy szakmai tevékenységet saját nevében folytató természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egység, amely törvénynél fogva jogképességgel rendelkezik.

Csődeljárás iránti kérelmet az adós, illetve valamely személyes hitelezője nyújthat be.

Csődeljárás az alábbi személyekkel szemben is indítható:

1. a gazdasági tevékenységet nem folytató korlátolt felelősségű társaságokkal és részvénytársaságokkal szemben;
2. a közkereseti társaság egyetemleges felelősséggel rendelkező tagjaival szemben a közkereseti társaság kötelezettségeinek teljesítése érdekében a teljes vagyonuk tekintetében;
3. szakmai személyegyesítő társaság tagjaival szemben.

Csődeljárás indítható gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személyekkel szemben is (csődtörvény 491. cikke (1) bekezdése és azt követő rendelkezései). Ilyen eljárás lefolytatására kizárólag az adós kérelmére kerül sor, kivéve, ha az adós korábban vállalkozó volt, amely esetben a csődeljárás iránti kérelmet a vállalkozó vonatkozó nyilvántartásból való törlésétől számított egy éven belül hitelező is benyújthatja.

Szerkezetátalakítási eljárás az alábbiakkal szemben indítható:

1. a polgári törvénykönyv 43. cikkének (1) bekezdése értelmében vett vállalkozó;
2. a gazdasági tevékenységet nem folytató korlátolt felelősségű társaságokkal és részvénytársaságokkal szemben;
3. a közkereseti társaság egyetemleges felelősséggel rendelkező tagjaival szemben a közkereseti társaság kötelezettségeinek teljesítése érdekében a teljes vagyonuk tekintetében;
4. szakmai személyegyesítő társaság tagjaival szemben.

A szerkezetátalakítási törvény szerinti szerkezetátalakítási eljárás nem indítható gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személyek vonatkozásában. A szerkezetátalakítási eljárás lefolytatására – a szanálási eljárás kivételével, amely az adós fizetéseképtelensége esetében a hitelező kérelmére is megindítható – kizárólag az adós kérelmére kerül sor.

A csődtörvény előírja, hogy a gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személyekkel szemben különleges szerkezetátalakítási eljárást kell indítani, nevezetesen a gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személy által a hitelezők gyűlésén történő egyezségkötés iránti eljárást (a csődtörvény 491. cikkének (25)–(38) bekezdése). E rendelkezések értelmében az az adós, aki gazdasági tevékenységet nem folytató, fizetéseképtelenné vált természetes személy, kérheti a fizetéseképtelenségi bíróságtól a hitelezők gyűlésén történő egyezségkötés iránti eljárást. A csődeljárás iránti kérelmet benyújtó adóst a bíróság felszólíthatja a hitelezői gyűlésen történő egyezségkötésre irányuló eljárásra, kivéve, ha a csődeljárás iránti kérelemben az adós megtagadta a hitelezői gyűlésen történő egyezségkötésre irányuló eljárásban való részvételt. A bíróság helyt ad az adós hitelezői gyűlésen történő egyezségkötésre irányuló eljárás megindítására irányuló kérelmének, vagy felszólíthatja az adóst ilyen eljárásban való részvételre, amennyiben az adós keresőképesége és foglalkozási helyzete alapján kijelenthető, hogy az adós fedezni tudja az egyezségkötésre irányuló eljárás költségeit, és hogy lehetséges a hitelezőkkel való egyezség megkötése és végrehajtása.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

A csődeljárás a fizetéseképtelenné vált adóssal szemben indítható meg (csődtörvény 10. cikke).

Az adós akkor fizetéseképtelen, ha nincs többé olyan helyzetben, hogy a fizetési kötelezettségeit azok esedékessé válásakor teljesítse. Vélelmezhető, hogy az adós elveszítette fizetési kötelezettségei teljesítésére való képességét, ha a teljesítés késedelme meghaladja a három hónapot. Az az adós, amely jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező, de külön jogszabály által jogképességgel felruházott szervezeti egység, abban az esetben fizetéseképtelen, ha fizetési kötelezettségei meghaladják vagyonának értékét, és e helyzet több mint 24 hónapon keresztül áll fenn. A bíróság elutasíthatja a csődeljárás iránti kérelmet, ha nincs rövid távú kockázata annak, hogy az adós nem fogja tudni teljesíteni fizetési kötelezettségeit azok esedékességekor.

A szanálási eljárás fizetéseképtelen adós vagy olyan adós vonatkozásában indítható, akit a fizetéseképtelenség

veszélye fenyeget. A fizetéseképtelen adós olyan adós, aki a csődtörvény 10. és 11. cikke értelmében fizetéseképtelenné minősül. A fizetéseképtelenség veszélye által fenyegetett adós olyan adós, akinek a gazdasági helyzete arra enged következtetni, hogy rövid távon fizetéseképtelenné válhat.

A bíróság elutasítja a szanálási eljárás megindítását, ha az a hitelezők számára hátrányos lenne.

Ezen felül a szerkezetátalakítási törvény az egyes szanálási eljárások megindítása tekintetében egyedi feltételeket határoz meg.

Az egyezség jóváhagyása iránti eljárás és a csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárás akkor folytatható le, ha a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító vitatott követelések a hitelezőket az egyezségről való szavazásra feljogosító valamennyi követelés legfeljebb 15%-át teszik ki.

A bíróság elutasítja az egyezségekre irányuló eljárás és a jogorvoslati eljárás megindítását, ha nincs prima facie bizonyíték arra, hogy az adós fedezni tudja majd az eljárás költségeit, és eleget tud tenni az eljárás megindítását követően folyamatosan keletkező kötelezettségeknek.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

A csődeljárásban a csődvagyon részét képezik a csőd bejelentésének napján a csődbe ment fél tulajdonát képező eszközök, valamint az e fél által a csődeljárás során szerzett eszközök (a csődtörvény 62. cikke). Az e szabály alóli kivételeket a csődtörvény 63-67a. cikke tartalmazza.

Nem képezik a csődvagyon részét az 1964. november 17-i polgári perrendtartás (*Kodeks Postępowania Cywilnego*) (2023. évi Jogi Közlöny, 1550. tétel) alapján végrehajtás alól kizárt vagyontárgyak, a csődbe ment fél munkájáért járó díjazás letiltással nem érintett része, a zálogjog vagy jelzálogjog végrehajtása révén szerzett összeg azon része, amely kezelési szerződés alapján más hitelezőket illet meg, ha a csődbe ment fél a zálogjog vagy jelzálogjog kezelője volt; továbbá nem képezi a csődvagyon részét az adózás rendjéről szóló 1997. augusztus 29-i törvény (*Ordynacja podatkowa*, 2021. évi Jogi Közlöny, 1540. tétel) 119zg. cikkének (2) bekezdése értelmében vett minősített szervezet zárolt számláján tartott készpénz. Amennyiben egy eltartottal nem rendelkező természetes személyt fizetéseképtelenné nyilvánítanak, a csődvagyon nem foglalja magában a csődbe ment személy jövedelmének azon részét sem, amely – beleértve a csődvagyonból az (1) bekezdés alapján kizárt jövedelmet is – a szociális ellátásról szóló 2004. március 12-i törvény (*Ustawa o Pomocy Społecznej*) 8. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott összeg 150%-ának felel meg (2021. évi Jogi Közlöny, 2268. és 2270. tétel, valamint 2022. évi Jogi Közlöny, 1., 66. és 1079. tétel). Ha egy eltartottakkal rendelkező természetes személyt fizetéseképtelenné nyilvánítanak, a csődvagyon nem foglalja magában a csődbe ment személy jövedelmének azon részét sem, amely – beleértve az (1) bekezdés alapján a csődvagyonból kizárt jövedelmet is – a csődbe ment személy plusz a csődbement személy által eltartott személyek száma és a szociális ellátásról szóló 2004. március 12-i törvény 8. cikke (1) bekezdésének 2. pontjában meghatározott összeg 150%-a szorzatának felel meg.

A csődbe ment fél vagy a csődgondnok kérelmére a csődbíró másképp is meghatározhatja a csődbe ment személy jövedelmének azon részét, amely az (1a) vagy (1b) bekezdéssel összhangban nem tartozik a csődvagyonba, figyelembe véve a csődbe ment személy és az eltartottak különleges szükségleteit, beleértve egészségi állapotukat, lakhatási szükségleteiket és azok kielégítésének módját.

Ezen kívül a hitelezői gyűlés határozata a csődbe ment fél más vagyontárgyait is kizárhatja a csődvagyonból.

Nem képezik a csődvagyon részét a csődbe ment fél munkavállalóinak és azok családjának megsegítésére szánt, a vállalati szociális juttatási alapra vonatkozó rendelkezések alapján létrehozott vállalati szociális juttatási alap külön számláján készpénzben tartott eszközök, valamint az e számlára a csődbejelentést követően befizetett összegek sem, beleértve a lakáscélú hitelek törlesztését, az alapon tartott készpénz tekintetében összegyűlt banki kamatok és az ezen alap által finanszírozott és a csődbe ment fél által szervezett szociális szolgáltatásokat és juttatásokat igénybe vevő személyektől beszedett díjak kifizetését.

A szerkezetátalakítási eljárásban a csődegyezség alapjául szolgáló vagyon magában foglalja a vállalkozás

működéséhez használt eszközöket, és az adós tulajdonában lévő vagyontárgyakat (szerkezetátalakítási törvény 240., 273. és 294. cikk).

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseképtelenségi szakértőt?

A csődeljárásban (az adós vagyontárgyainak pénzzé tételére irányuló eljárás) az adóst megfosztják a vagyontárgyai feletti rendelkezés jogától. A vagyontárgyak (csődvagyon) (*masa upadłościowa*) kezelését a csődgondnok (*syndyk*) veszi át. A csődgondnok az adós vállalkozásának működésével kapcsolatos feladatok elvégzését – a munkahely működtetését, a bevallási kötelezettségek teljesítését stb. – is átveszi.

A csődeljárás résztvevőjeként a csődbe ment adós jogosult a bíróság és a csődbíró által az eljárás során hozott egyes határozatok tekintetében a csődtörvényben meghatározott jogorvoslati lehetőségekre, és az eljárás során a csődtörvénynek megfelelően beadványt benyújtani.

A szerkezetátalakítási eljárásban az adós és a fizetéseképtelenségi szakértő jogosultságai az eljárás típusától függően eltérnek.

A csődegyezés jóváhagyása iránti eljárásban az egyezséget jóváhagyó határozat meghozatalának napja és e határozat jogerőre emelkedése közötti időszak kivételével az adós az összes tevékenységet elvégezheti. Az erre az időszakra vonatkozó szabályok azonosak a csődegyezés megkötése iránti gyorsított eljárás szabályaival, azaz az adós napi igazgatási feladatokat láthat el. A napi igazgatási feladatoktól eltérő tevékenységekhez az egyezés felügyelőjének hozzájárulása szükséges.

A gyorsított csődegyezés megkötése iránti gyorsított eljárások és a csődegyezés megkötése iránti eljárások során az adós napi ügyviteli intézkedéseket hajthat végre; a napi ügyviteltől eltérő cselekményekhez azonban a bírósági felügyelő hozzájárulása szükséges, kivéve, ha azokhoz a hitelezői választmány hozzájárulására van szükség.

A szanálási eljárásban az adóst megfosztják az irányítás jogától, és a tevékenységeket a fizetéseképtelenségi szakértő végzi el, kivéve, ha azokhoz a hitelezői választmány hozzájárulása szükséges.

Ha a szanálási eljárás hatékony lefolytatásához szükséges az adós vagy a képviselőinek személyes közreműködése, és egyúttal az adós, illetve annak képviselői biztosítják a megfelelő irányítást, a bíróság engedélyezheti az adósnak a vállalkozása egészének vagy valamely részének irányítását, amennyiben ez nem lép túl a napi irányítási feladatok keretein.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

A csődeljárásban a csődbe ment fél követelése *beszámítható* a hitelező követeléseivel szemben, amennyiben mindkét fél követelése fennállt a csődbejelentés napján, még ha valamelyik követelés nem is volt esedékes (csődtörvény 93. cikke).

Beszámítás nem fogadható el, ha a csődbe ment fél hitelezője a követelést a csőd bejelentését követően engedményezés vagy átruházás útján szerezte meg, vagy azt a csőd bejelentését megelőző 12 hónapban annak tudatában szerezte meg, hogy fennállnak a csőd bejelentéseinek okai, kivéve, ha a követelés megszerzése olyan adósság rendezéséhez kapcsolódott, amelyért a követelést megszerző fél felelt (személyes felelősség vagy meghatározott vagyontárgy által biztosított felelősség). (csődtörvény 94. cikke)

A *beszámítás* nem fogadható el, ha a hitelező a csőd bejelentésének napját követően a csődbe ment fél adósa lett (csődtörvény 95. cikke).

Az a hitelező, aki a *beszámítás* jogával kíván élni, köteles az erre vonatkozó nyilatkozatot legkésőbb a követelés benyújtásának napján előterjeszteni (csődtörvény 96. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban a kölcsönös követelések beszámításának általános szabályaira a következő korlátozások vonatkoznak:

- a hitelező a szerkezetátalakítási eljárás megindításának napját követően az adós adósa lett,
- a szerkezetátalakítási eljárás megindítását követően a szerkezetátalakítási eljárás hatálya alá tartozó

adós adósa a szerkezetátalakítási eljárás megindításának napját megelőzően keletkezett követelés engedményezés vagy átruházás révén történő megszerzése révén az adós hitelezője lett.

Kölcsönös követelések akkor számíthatók be, ha a követelés megszerzésére olyan tartozás visszafizetése eredményeképp került sor, amelyért a követelést megszerző fél felelős volt (személyes felelősség vagy meghatározott vagyontárgyon által biztosított felelősség), és ha a követelést megszerző fél a csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásának napját megelőzően vált a tartozás kötelezettjévé.

Az a hitelező, aki a szerkezetátalakítási eljárásban *beszámítással* kíván élni, köteles az erre vonatkozó nyilatkozatot az adósnak, vagy, ha az adóst megfosztották az irányítás jogától, a fizetéseképtelenségi szakértőnek legkésőbb a szerkezetátalakítási eljárás megindítását követő 30 napon belül átadni, vagy, ha a *beszámítás* később válik lehetővé, legkésőbb a *beszámítás* lehetővé válásától számított 30 napon belül. A nyilatkozat akkor is érvényes, ha azt a bírósági felügyelőhöz nyújtják be (szerkezetátalakítási törvény 53., 273. és 297. cikke).

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

A csődbejelentésnek a csődbe ment fél kötelezettségeire gyakorolt hatásaira vonatkozó különös rendelkezések a csődtörvény 83-118. cikkében, a csődbe ment fél által megszerzett örökségre gyakorolt hatásaira vonatkozó különös rendelkezések a csődtörvény 119-123. cikkében, és a csődbe ment fél házassági vagyoni jogi rendszerére gyakorolt hatásaira vonatkozó különös rendelkezések a csődtörvény 124-126. cikkében találhatók.

A csődtörvény 81-82. cikke megtiltja a csődvagyon részét képező vagyontárgyak zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal és jelzálogjoggal való megterhelését.

Annak a szerződésnek a csődeljárás céljának elérését lehetetlenné tévő vagy megakadályozó rendelkezései, amelyben a csődbe ment személy szerződő fél, érvénytelenek a csődvagyon tekintetében. Tulajdont, követelést vagy más jogot átruházó, és valamely követelés biztosítása érdekében megkötött szerződés érvényes a csődvagyon tekintetében, ha e szerződést meghatározott napon, írásban kötötték meg, kivéve, ha e szerződés pénzügyi biztosíték alapításáról rendelkezik (csődtörvény 84. cikke).

A 85. és a 85a. cikk részletes szabályokat tartalmaz a forward pénzügyi műveletekre vonatkozó keretszerződések vagy biztosítékok visszavásárlási szerződések alapján történő adásvétele tekintetében.

A csődbe ment fél még nem esedékes pénzügyi kötelezettségei a csőd bejelentésének napján esedékessé válnak. A csőd bejelentésének napján a nem pénzbeli kötelezettségek pénzbeli kötelezettségekké válnak, és azokat ezen a napon meg kell fizetni, még ha az azok teljesítésére fennálló határidő nem is járt le (csődtörvény 91. cikke).

A csődbe ment fél által benyújtott ajánlat elfogadása alapján kötött szerződésből eredő követelést a hitelező csődeljárásban kizárólag akkor érvényesítheti, ha az ajánlatot elfogadó nyilatkozatot a csődbejelentést megelőzően adta át a csődbe ment félnek.

Ha a csőd bejelentésének napján a visszterhes szerződésből eredő kötelezettségeket részben vagy egészben nem teljesítették, a csődgondnok a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró (*sędzia komisarz*) hozzájárulásával teljesítheti a csődbe ment fél kötelezettségeit, és felszólíthatja a másik felet a kölcsönös kötelezettség teljesítésére, vagy a szerződéstől a csődbejelentés napjával kezdődő hatállyal elállhat. Ha a csőd bejelentésének napján a csődbe ment fél visszterhes szerződéstől eltérő szerződésben szerződő fél, a csődgondnok törvény eltérő rendelkezésének hiányában elállhat az ilyen szerződéstől.

A másik fél meghatározott napon benyújtott kérelmére a csődgondnok három hónapon belül nyilatkozik arról, hogy eláll-e a szerződéstől vagy annak teljesítését követeli-e. Amennyiben a csődgondnok a fenti határidőn belül elmulasztja e nyilatkozat benyújtását, az a szerződéstől való elállásnak minősül.

A másik fél, aki kötelezettségét korábban köteles teljesíteni, felfüggesztheti kötelezettsége teljesítését mindaddig, amíg a kölcsönös kötelezettséget nem teljesítették vagy nem látták el kölcsönös biztosítékkal. A másik fél nem jogosult erre, amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában tudott vagy tudnia kellett volna a csőd bejelentésére okot adó eseményekről (csődtörvény 98. cikke).

Ha a csődgondnok eláll a szerződéstől, a másik fél nem jogosult a teljesített kötelezettség visszatérítésére, még akkor sem, ha az a csődvagyon részét képezi. A csődeljárásban a fél a követeléseknek a csődgondnok részére a bírósági eljárást segítő IKT-rendszeren keresztül történő benyújtásával kérheti a teljesített kötelezettség és az elszenvedett veszteségek megtérítését (csődtörvény 99. cikke).

Az eladó követelheti a csődbe ment félnek ellenérték nélkül átadott ingóság – beleértve a biztosítékok – visszaadását, ha a csődbe ment fél vagy az általa az ingósággal való rendelkezésre felhatalmazott személy ezt az ingóságot nem a csőd bejelentése előtt szerezte meg. A bizományos, aki a csődbe ment félnek megküldte az ingóságot, szintén jogosult annak visszatérítésére. Az eladó vagy a bizományos, akinek a részére az ingóságot visszaadták, megtéríti a felmerült és a felmerülő költségeket, és visszafizeti az előlegeket. A csődgondnok ugyanakkor megtarthatja az ingóságot, ha megfizeti vagy biztosítja a csődbe ment fél által fizetendő árat és a költségeket. A csődgondnok a visszaadás kérelmezésétől számított egy hónapon belül jogosult erre (csődtörvény 100. cikke).

A csődbe ment fél által kötött azon megbízási vagy bizományi szerződések, amelyekben a csődbe ment fél a megbízó, valamint a csődbe ment fél által kötött biztosíték-kezelési megállapodások a csőd bejelentésével megszűnnek. Az így felmerült kárból eredő követeléseket csődeljárás keretében lehet érvényesíteni.

A csőd megállapításának napján lehetőség van arra, hogy ellentételezés nélkül elálljanak a csődbe ment fél által kötött azon megbízási vagy bizományi megállapodásoktól, amelyekben a csődbe ment fél a megbízott vagy a bizományos volt (a csődtörvény 102. cikke).

Az ügynöki szerződés megszűnik azon a napon, amelyen a felek bármelyike csődöt jelent. A megbízó fél csődjében az ügynök a csődeljárásban követelheti a szerződés megszűnte miatt általa elszenvedett veszteségek megtérítését (csődtörvény 103. cikke).

Ha a kölcsönbe adó vagy a kölcsönbe vevő csődöt jelent be, a haszonkölcsön szerződés - ha a tárgyát már kölcsönbe adták - bármely fél kérésére megszüntethető. A szerződés megszűnik, ha annak tárgyát még nem adták haszonbérbe (csődtörvény 104. cikke).

Ha a kölcsönszerződésben részes bármely fél csődöt jelent be, a kölcsönszerződés megszűnik, amennyiben a kölcsön tárgyát még nem adták kölcsönbe (csődtörvény 105. cikke).

Az ingatlanra vonatkozó bérleti vagy haszonbérleti szerződés köti a feleket, ha a szerződés tárgyát a bérlő vagy a haszonbérbevevő rendelkezésére bocsátották (csődtörvény 107. cikke). A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró által hozott határozatnak megfelelően a csődgondnok három hónapos felmondási idővel felmondja a csődbe ment fél által kötött, ingatlanra vonatkozó bérleti vagy haszonbérleti szerződést, még ha e szerződés csődbe ment fél általi felmondása nem is lett volna lehetséges. A csődeljárás során a felmondott szerződésben részes másik fél kártérítést követelhet az ingatlanbérleti vagy -haszonbérleti szerződés szerződéses határidő előtti felmondása miatt oly módon, hogy ezeket a követeléseket a bírósági eljárást támogató IKT-rendszeren keresztül benyújtja be a csődgondnokhoz. A fenti rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók egy vállalkozás vagy annak egy szervezeti része bérletére vagy haszonbérletére (csődtörvény 109. cikke).

A hitelszerződés a csőd bejelentésének időpontjában megszűnik, ha a hitelező ezen időpontig még nem bocsátotta a pénzeszközöket a csődbe ment fél rendelkezésére. A csődeljárásban a hitelező kártérítést a követeléseknek a csődgondnok részére a bírósági eljárást segítő IKT-rendszeren keresztül történő benyújtásával kérhet (csődtörvény 111. cikke).

A csődbejelentés nem érinti a csődbe ment fél bankszámla-szerződéseit, értékpapír-számla szerződéseit vagy gyűjtőszámla-szerződéseit (csődtörvény 112. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban – megindításának napjától a befejezésének napjáig vagy az eljárást megszüntető határozat jogerőre emelkedésének napjáig – az adós vagy a fizetésképtelenségi szakértő nem jogosult a jogszabályoknál fogva az egyezséggel érintett követelésekből eredő kötelezettségek teljesítésére.

Azon jogviszony módosítását vagy megszüntetését szabályozó szerződéses rendelkezések, amelyben az adós részes fél, semmissek, ha a szerkezetátalakítási eljárás megindítására vonatkozó kérelmet benyújtották, vagy az ilyen eljárást megindították.

Annak a szerződésnek a szerkezetátalakítási eljárás céljának elérését lehetetlenné tévő vagy megakadályozó rendelkezései, amelyben az adós szerződő fél, semmiesek a csődegyezség alapjául szolgáló vagyon tekintetében.

A szerkezetátalakítási törvény 250. cikke részletes szabályokat tartalmaz a forward pénzügyi műveletekre vonatkozó keretszerződések, vagy a biztosítékok visszavásárlási szerződések alapján történő adásvétele tekintetében.

A szerkezetátalakítási eljárás megindításának napjától a befejezésének napjáig vagy az eljárás megszüntetésére vonatkozó határozat jogerőre emelkedésének napjáig a bérbeadó nem jogosult a hitelezői választmány hozzájárulása nélkül annak a területnek vagy ingatlannak a bérleti vagy haszonbérleti szerződését felmondani, ahol az adós vállalkozása működik.

A bérleti és haszonbérleti szerződések tekintetében fentiekben említett szabályok értelemszerűen a hitelszerződésekre is vonatkoznak a hitelfelvevő részére az eljárás megindításának kezdete előtt rendelkezésre bocsátott pénzeszközök tekintetében, vonatkoznak továbbá a bérletre, vagyonbiztosításra, bankszámla-szerződésekre, garanciaszerződésekre, az adós részére biztosított engedélyekre vonatkozó szerződésekre és a szerkezetátalakítási eljárás megindításának napja előtt kibocsátott garanciákra és hitellevelekre, továbbá egyéb, az adós vállalkozásának irányítása szempontjából alapvető fontosságú szerződésekre (szerkezetátalakítási törvény 256., 273. és 297. cikke).

A szanálási eljárásban a fizetéseképtelenségi szakértő a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró hozzájárulásával elállhat a szanálási eljárás megindításának napját megelőzően részben vagy egészben nem teljesített visszerhes szerződéstől, ha az e szerződésben részes másik fél szolgáltatása nem osztható. Ha a szerződésben részes másik fél szolgáltatása osztható, e rendelkezés értelemszerűen annyiban alkalmazandó, amennyiben a szerződést a másik félnek a szanálási eljárás megindítását követően teljesítenie kellett. Ha a fizetéseképtelenségi szakértő eláll a szerződéstől, a másik fél visszakövetelheti a szanálási eljárás megindítását követően és az elállási nyilatkozat kézhezvételét megelőzően nyújtott szolgáltatást, ha ez a szolgáltatás az adós vagyonának részét képezi. Ha ez lehetséges, a másik fél csak a szolgáltatás és a felmerült veszteségek megtérítését követelheti. E követelések nem képezhetik az egyezség tárgyát (szerkezetátalakítási törvény 298. cikke).

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

A bíróság az adós, az ideiglenes felügyelő vagy a csődeljárás iránti kérelmet benyújtó hitelező kérelmére felfüggesztheti a végrehajtási eljárást és megszüntetheti a bankszámla letiltását, ha az a csődeljárás céljának elérése érdekében szükséges (csődtörvény 39. cikke).

A csődvagyon részét képező eszközökre vonatkozó, a csődbejelentést megelőzően megindított *végrehajtási* eljárást a törvény erejénél fogva a csőd bejelentésének napjával fel kell függeszteni. Az eljárást a csődbejelentésről hozott határozat jogerőre emelkedésekor a törvény erejénél fogva meg kell szüntetni (csődtörvény 146. cikke).

A csődbejelentést követően a csődvagyont érintő bírósági, közigazgatási és közigazgatási bírósági eljárás kizárólag a csődgonddok által vagy ellen indítható és folytatható le (csődtörvény 144. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban a jogszabályok alapján az egyezség tárgyát képező követelésre vonatkozó, a szerkezetátalakítási eljárás megindítása előtt megindított végrehajtási eljárást a törvény erejénél fogva ezen eljárás megindításának napjával fel kell függeszteni (szerkezetátalakítási törvény 259. és 278. cikke). A szanálási eljárásban a felfüggesztés az adós szanálás hatálya alá tartozó vagyonba tartozó vagyontárgyait érintő valamennyi végrehajtási eljárásra vonatkozik (szerkezetátalakítási törvény 312. cikke).

A csődegyezséget jóváhagyó határozat jogerőre emelkedésének napjával az adóssal szemben az egyezség tárgyát képező követelések kielégítése érdekében folytatott ideiglenes intézkedés iránti eljárás és végrehajtási eljárás a törvény erejénél fogva megszűnik. Az egyezség tárgyát nem képező követelések kielégítése érdekében folytatott és felfüggesztett ideiglenes intézkedés iránti eljárás és *végrehajtási* eljárás a hitelező kérelmére folytatható (szerkezetátalakítási törvény 170. cikke).

A csődegyezség megkötése iránti eljárás, a csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárás vagy a szanálási

eljárás megindítása nem akadályozza meg a hitelezőt abban, hogy a követelések jegyzékébe felvett követelések érvényesítése érdekében bírósági, közigazgatási vagy közigazgatási bírósági eljárást vagy választottbírói eljárást indítson (szerkezetátalakítási törvény 257., 276. és 310. cikke).

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

A csődbejelentést követően a bíróság hivatalból felfüggeszti az eljárást, ha az a csődvagyonra vonatkozik, azaz ha annak kimenetele érintheti a csődvagyont (a csődvagyon részét képező tárgyra vonatkozik), a csődbejelentésre sor került, és a csőd bejelentése iránti eljárásban kötelező vagyonfelügyelőt jelöltek ki (polgári perrendtartás 174. cikke 1. §-ának 4. és 5. pontja). A bíróság felszólítja a csődgondnokot vagy a kötelező vagyonfelügyelőt, hogy vegyen részt az eljárásban (polgári perrendtartás 174. cikkének 3. §-a). Ha a csődbe ment fél (adós) a felperes, a bíróság a csődgondnok (kötelező vagyonfelügyelő) kijelölését követően hivatalból folytatja a felfüggesztett eljárást (polgári perrendtartás 180. cikke 1. §-ának 5. pontja).

A csődgondnok ellen csak abban az esetben indítható eljárás, ha a csődeljárásban a perrendtartásban meghatározott lehetőségek kimerítését követően a követelést nem vették fel a követelések jegyzékébe. (csődtörvény 145. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban a folyamatban lévő (az eljárás megindításának időpontjában függőben lévő) bírósági eljárást fel kell függeszteni, ha az eljárás az egyezség (szanálás) hatálya alá tartozó vagyont érinti, és a fizetéseképtelenségi szakértőt a szerkezetátalakítási eljárásban kijelölték, vagy ha a szanálási eljárás megindítása érdekében ideiglenes vagyonfelügyelőt jelöltek ki az eljárásban, és az eljárás biztosíték által fedezett vagyontárgyakra vonatkozik (polgári perrendtartás 174. cikke 1. §-ának 4. és 5. pontja). A bíróság felszólítja az ideiglenes vagyonfelügyelőt vagy a fizetéseképtelenségi szakértőt, hogy vegyen részt az eljárásban (polgári perrendtartás 174. cikkének 3. §-a).

Az ilyen ügyekben a követelés elismerése, a követelésről való lemondás, az egyezség vagy az ügy szempontjából fontos tények adós általi elismerése – amennyiben arra a bírósági felügyelő hozzájárulása nélkül került sor – nem vált ki joghatást (szerkezetátalakítási törvény 258. cikke).

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

A hitelezők csődeljárásban való részvételét a csődtörvény 189–213. cikke szabályozza. Azon hitelezők, akiknek a követeléseit elismerték, jogosultak a hitelezői gyűlésen részt venni és szavazni.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró szükség esetén hivatalból vagy kérésre létrehozza a hitelezői választmányt, és kinevezi és felmenti a választmány tagjait. A hitelezői választmány segítséget nyújt a csődgondnoknak, felügyeli annak tevékenységét, megvizsgálja a csődvagyon részét képező eszközök állapotát, engedélyez olyan tevékenységeket, amelyek kizárólag a hitelezői választmány engedélyével végezhetők el, és, ha azt a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró vagy a csődgondnok kéri, más ügyekben is véleményt nyilvánít. A hitelezői választmány felvilágosítást kérhet a csődbe ment féltől vagy a csődgondnoktól, és megvizsgálhatja a csődre vonatkozó könyveket és dokumentumokat úgy, hogy azzal ne sértsen üzleti titkot.

Érvénytelenség terhe mellett a hitelezői választmány engedélye szükséges a csődgondnok következő tevékenységeihez:

1. a vállalkozás csődgondnok általi további irányítása, ha arra a csődbejelentést követően több mint három hónapon keresztül kerül sor;
2. a vállalkozás egészének értékesítésétől való elállás;
3. a csődvagyon részét képező vagyontárgyak közvetlen értékesítése;
4. kölcsönök vagy hitelek felvétele, valamint a csődbe ment fél vagyontárgyainak korlátolt dologi jogokkal való megterhelése;
5. a vitatott követelésekre vonatkozóan egyezség elismerése, megkötésétől való elállás, valamint a jogvita tekintetében választottbírói eljárás kezdeményezése.

Ez alól kivételt jelent, ha a fenti cselekmények valamelyikét haladéktalanul végre kell hajtani, és az 10 000 PLN-t meg nem haladó értékre vonatkozik, amely esetben a csődgondnok, a bírósági felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő e tevékenységet a hitelezői választmány hozzájárulása nélkül is elvégezheti.

Ezen felül nem szükséges a hitelezői választmány engedélye az ingóságok értékesítéséhez, ha a csődvagyon részét képező valamennyi ingóság leltár szerinti becsült értéke nem haladja meg az 50 000 PLN-t, valamint a követelések és egyéb jogok értékesítéséhez, ha a csődvagyon részét képező valamennyi követelés és egyéb jog leltár szerinti becsült névértéke nem haladja meg az 50 000 PLN-t.

A csődeljárásban a hitelező egyezségi javaslatot nyújthat be.

A hitelezők megtámadhatják a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíróságnak vagy bírónak a csődgondnok számviteli jelentésének jóváhagyására vonatkozó határozatát, a követelések jegyzékére vonatkozó határozatát más hitelezők követeléseit tekintetében is, a felosztási tervre, a csődgondnok díjazására vonatkozó határozatokat, valamint a csődeljárás megszüntetésére vagy befejezésére vonatkozó határozatot.

A hitelezők szerkezetátalakítási eljárásban való részvételét a szerkezetátalakítási törvény 104-139. cikke szabályozza. Azon hitelezők, akiknek a követelése belekerült a követelések jóváhagyott jegyzékébe, valamint a hitelezői gyűlésen megjelenő és a csődeljárás lefolytatását felügyelő bírónak a követelésüket igazoló végrehajtási okiratot bemutató hitelezők jogosultak a hitelezői gyűlésen részt venni és azon szavazni.

A hitelezői gyűlésen egyezség fogadható el, ha a gyűlésen az egyezség tekintetében szavazásra jogosult hitelezők legalább egyötöde részt vesz.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró hivatalból vagy kérelemre létrehozza a hitelezői választmányt, valamint kijelöli, illetve felmenti annak tagjait. A hitelezői választmány segítséget nyújt a bírósági felügyelőnek vagy a fizetéseképtelenségi szakértőnek, felügyeli azok tevékenységét, megvizsgálja a csődegyezség alapjául szolgáló, illetve a szanálás hatálya alá tartozó vagyon állapotát, engedélyez olyan tevékenységeket, amelyek kizárólag a hitelezői választmány engedélyével végezhetők el, és, ha a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró, a bírósági felügyelő, a fizetéseképtelenségi szakértő vagy az adós azt kéri, más ügyekben is véleményt nyilvánít. A hitelezői gyűlés és annak tagjai észrevételeket tehetnek a csődeljárás lefolytatását felügyelő bírónak az adós, a bírósági felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő tevékenységével kapcsolatban. A választmány felvilágosítást kérhet az adóstól, a bírósági felügyelőtől vagy a fizetéseképtelenségi szakértőtől, megvizsgálhatja az adós könyveit és dokumentumait, amennyiben az üzleti titkot nem sért. Egyéb esetekben, valamint kétség esetén, a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró meghatározza a hitelezői választmány tagjait az adós vállalkozása könyveinek és dokumentumainak megvizsgálása tekintetében megillető jogosultságok körét.

Érvénytelenség terhe mellett az adós vagy a fizetéseképtelenségi szakértő következő cselekményeihez a hitelezői választmány hozzájárulása szükséges:

- a csődegyezség alapjául szolgáló, illetve a szanálás hatálya alá tartozó vagyon elemeinek az egyezséggel nem érintett követelések biztosítása érdekében jelzálogjoggal, zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal vagy tengeri jelzálogjoggal való megterhelése;
- valamely tárgy vagy jog tulajdonjogának egyezséggel nem érintett követelés biztosítása érdekében történő átruházása;
- csődegyezség alapjául szolgáló, illetve a szanálás hatálya alá tartozó vagyon elemeinek más jogokkal való megterhelése;
- hitelek vagy kölcsönök felvétele;
- az adós vállalkozásának vagy annak valamely szervezeti egységének haszonbérbe adására vonatkozó szerződés vagy más, ehhez hasonló szerződés megkötése; (A hitelezői választmány hozzájárulásával végzett fenti cselekmények a csődvagyon tekintetében nem tekinthetők érvénytelennek).
- 500 000 PLN-nél értékesebb ingatlan vagy egyéb vagontárgy adós általi értékesítése.

A hitelezők szintén megtámadhatják a szerkezetátalakítási eljárás lefolytatását felügyelő bíróságnak vagy a csődeljárás lefolytatását felügyelő bírónak a fizetéseképtelenségi szakértő számviteli jelentésének jóváhagyására vonatkozó határozatait, a követelések jegyzékére (csődegyezség megkötése iránti eljárás és szanálási eljárás) és más hitelezők követeléseire, a bírósági felügyelő vagy fizetéseképtelenségi szakértő díjazására vonatkozó határozatokat, valamint a csődeljárás megszüntetésére vagy befejezésére vonatkozó határozatokat.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

A csődeljárásban a csődbejelentést követően a csődgondnok leltárt állít össze, felbecsüli a csődvagyont, és felszámolási tervet készít. A felszámolási terv határozza meg a csődbe ment fél vagyontárgyait, különösen a vállalkozás, értékesítésének javasolt módját, az értékesítés időpontját, a kiadások becsült összegét és gazdasági tevékenység folytatása mellett szóló gazdasági érveket (csődtörvény 306. cikke). A leltár összeállítását és a pénzügyi jelentés elkészítését vagy az általános írásbeli jelentés benyújtását követően a csődgondnok értékesíti a csődvagyont (csődtörvény 308. cikke).

A felszámolást követően a csődgondnok folytathatja a csődbe ment fél vállalkozásának irányítását, ha lehetőség van a hitelezőkkel való egyezségkötésre, vagy ha lehetséges a csődbe ment fél vállalkozása egészének vagy egyes szervezeti egységeinek értékesítése (csődtörvény 312. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban, azaz a csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárásban és a csődegyezség megkötése iránti eljárásban általában továbbra is az adós irányítja a vállalkozását. A szerkezetátalakítási törvény 239. cikkének 1. §-a és 295. cikke szerint az adós megfosztható a vállalkozás irányításának jogától, ha:

1. az adós szándékosan vagy más módon az irányítás révén olyan jogszabálysértést követ el, amely hátrányosan érinti a hitelezőket vagy a jövőben ilyen hátrány okozhat;
2. nyilvánvaló, hogy az irányítás módja nem garantálja az egyezség végrehajtását vagy az adós részére a 68. cikk 1. §-a alapján vagyonkezelőt (*kurator*) jelöltek ki;
3. az adós nem tesz eleget a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró vagy bírósági felügyelő utasításainak, különösen elmulasztja a jogszerű egyezségi javaslatok csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró által meghatározott határidőn belül történő benyújtását.

A szanálási eljárásban, ha az ilyen eljárás hatékony lefolytatásához szükséges az adós vagy a képviselőinek személyes közreműködése, és egyúttal az adós, illetve annak képviselői biztosítják a megfelelő irányítást, a bíróság a napi irányítási feladatok keretében engedélyezheti az adósnak a vállalkozása egészének vagy valamely részének irányítását (szerkezetátalakítási törvény 288. cikkének 3. §-a).

Az egyezség jóváhagyása iránti eljárásban az adós az eljárás teljes időtartama alatt maga irányítja vállalkozását.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

A csődbe ment fél személyes adósa, amennyiben csődeljárásban kíván részt venni, köteles követelését az adósok nemzeti nyilvántartásának IKT-rendszerén keresztül a csődbejelentésben meghatározott határidőn belül benyújtani a csődgondnokhoz, ha arra az adós követelésének megállapításához szükség van. Követelést az a hitelező is bejelenthet, akinek követelését jelzálogjog, zálogjog, bejegyzett zálogjog, pénzügyi zálogjog, tengeri jelzálogjog vagy ingatlannyilvántartásba, jelzálogjogi nyilvántartásba vagy hajózási regiszterbe bejegyzett egyéb jog biztosítja (ha azt a hitelező nem jelenti be, akkor azt a jegyzékbe hivatalból belefoglalják). A munkaviszonyból származó követeléseket hivatalból belefoglalják a jegyzékbe (csődtörvény 236. cikkének (1) és (2) bekezdése és 237. cikke).

A csődeljárás költségeit fedezik először, a csődbejelentés után felmerülő, csődvagyonnal kapcsolatos kötelezettségek előtt, anélkül, hogy vagyonelosztási terv készülne.

A szerkezetátalakítási eljárásban a követelések jegyzéke tartalmazza az adósra vonatkozó azon személyes követeléseket, amelyek a szerkezetátalakítási eljárás megkezdése előtt keletkeztek (szerkezetátalakítási törvény 76. cikke). A követelések jegyzéke külön jelöli a jogszabálynál fogva egyezség tárgyát képező követeléseket és azokat a követeléseket, amelyek a hitelező hozzájárulásával képezik egyezség tárgyát (szerkezetátalakítási törvény 86. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban a követeléseket nem kell bejelenteni. A követelések jegyzékét a felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő az adós könyvelése, egyéb dokumentumai és az ingatlannyilvántartásban, jelzálog-nyilvántartásban és egyéb nyilvántartásokban található bejegyzések alapján állítja össze.

Az egyezség kötelező azokra a hitelezőkre nézve, akiknek a követelése a szóban forgó törvény erejénél fogva képezi egyezség tárgyát, még akkor is, ha azok nem szerepelnek a követelések jegyzékében. Az egyezség nem kötelező azokra a hitelezőkre nézve, akiket az adós nem jelentett be, és akik nem vettek részt az eljárásban (szerkezetátalakítási törvény 166. cikke).

Az egyezség nem terjedhet ki a tartási követelésekre, betegség, munkaképtelenség, fogyatékoság vagy halál esetében fizetett juttatásokra, valamint az életjáradéki szerződés alapján biztosított jogok fejében biztosított járadékra; tulajdonjog átruházására, valamint jogsértés megszüntetésére vonatkozó követelésekre; azon követelésekre, amelyekért az adós valamely örökség szerkezetátalakítási eljárás megindítását követően történő megszerzésével kapcsolatban felel, azt követően, hogy az örökséget a csődegyezség alapjául szolgáló, illetve a szanálás hatálya alá tartozó vagyonba belefoglalták. Az egyezség szintén nem terjed ki a munkaviszonyból származó követelésekre, valamint az adós tulajdonát terhelő jelzálogjoggal, zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal, pénzügyi zálogjoggal vagy tengeri jelzálogjoggal biztosított követelésekre azon rész tekintetében, amelynek értékét a biztosíték fedezi, kivéve, ha a hitelező hozzájárul e követelések egyezségbe foglalásához (szerkezetátalakítási törvény 151. cikke).

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A követelések csődeljárásbeli előterjesztésére, igazolására és elfogadására vonatkozó szabályokat a csődtörvény 239a-266. cikke tartalmazza.

A csődeljárásban a követelések bejelentésének felelőssége a hitelezőket terheli. A követelés benyújtásának határideje 30 nap attól az időponttól számítva, amikor az adósok nemzeti nyilvántartásának (Krajowy Rejestr Zadłużonych) IKT-rendszerében közzéteszik a csődbejelentést.

A munkaviszonyból eredő követeléseket nem kell bejelenteni. Az ilyen típusú követeléseket a követelések jegyzékébe hivatalból felveszik (csődtörvény 237. cikke).

A hitelező az adósok nemzeti nyilvántartásának IKT-rendszerében rendelkezésre álló formanyomtatványon nyújtja be követelését. A bejelentésnek tartalmaznia kell a hitelező nevét és címét, a PESEL személyi azonosító számot vagy a KRS (nemzeti bírósági nyilvántartási) számot, illetve ezek hiányában a hitelező egyértelmű azonosítását lehetővé tevő adatokat, azt a vállalkozást, amelynek a neve alatt a gazdasági szereplő hitelező eljár, a hitelező lakóhelyét vagy bejegyzett székhelyét, címét vagy NIP-jét (adóazonosító), ha megadták, a követelés mellékkötelezettséggel együtt történő meghatározását és a nem pénzügyi követelések értékét, az e követelés fennállását igazoló bizonyítékokat (ha a követelést a követelések szerkezetátalakítási eljárásban összeállított jegyzéke tartalmazza, akkor elegendő hivatkozni ennek megtörténtére), a kategóriát, amelybe a követelés besorolható, a követeléshez kapcsolódó biztosítékokat, valamint – ha a követelés folyamatban lévő bírósági, közigazgatási, közigazgatási bírósági vagy választottbírói eljárás tárgyát képezi – az ügy állását. Ha a csődeljárás alatt álló fél a benyújtott követelés tekintetében nem személyes adós, fel kell tüntetni a követelés teljesítésére szolgáló biztosíték tárgyát.

A csődgondnok ellenőrzi, hogy a csődbe ment fél könyvelése és egyéb dokumentumai vagy az ingatlannyilvántartásba, a jelzálogjogi és egyéb nyilvántartásokba tett bejegyzések igazolják-e a benyújtott követeléseket, és felszólítja a csődbe ment felet, hogy meghatározott határidőn belül nyilatkozzon a követelés elfogadásáról. Ha a benyújtott követelést a csődbe ment fél könyvelése és egyéb dokumentumai, vagy az ingatlannyilvántartásba, a jelzálogjogi és egyéb nyilvántartásokba tett bejegyzések nem igazolják, a csődgondnok felszólítja a hitelezőt, hogy egy héten belül a követelés elismerése elutasításának terhe mellett nyújtsa be a követelés benyújtásakor említett dokumentumokat. Ez a határidő nem hosszabbítható meg és nem állapítható meg újra. A csődgondnok ugyanakkor figyelembe veheti a határidőt követően benyújtott dokumentumokat is, ha az nem késlelteti a jegyzék benyújtását a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíróhoz.

Annak bejelentésétől számított két héten belül, hogy a követelések jegyzékét az eljárás ügyiratainak részévé tették, a hitelező kifogást nyújthat be a csődeljárás lefolytatását felügyelő bírónál. A csődbe ment fél szintén

kifogást tehet, ha a követelések jegyzékének tervezete nem tükrözi a kéréseit és nyilatkozatait. Amennyiben a csődbe ment fél az erre való felszólítás ellenére nem nyilatkozott, ebben az esetben csak akkor élhet kifogással, ha bizonyítja, hogy önhibáján kívüli okból nem tett nyilatkozatot.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a követelések jegyzékét a kifogással kapcsolatos határozat jogerőre emelkedését követően – és ha e határozatot megtámadják, a bíróság határozatának jogerőre emelkedését követően – módosítja, valamint jóváhagyja. Ha nem tettek kifogást, a bíró a kifogások benyújtására nyitva álló határidő lejártát követően jóváhagyja a követelések jegyzékét. A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a követelések jegyzékét hivatalból módosíthatja. Ha megállapításra kerül, hogy a követelések jegyzékében olyan követelések szerepelnek, amelyek részben vagy egyáltalán nem léteznek, vagy olyan követelések nem kerültek bele, amelyeknek hivatalból szerepelniük kell a jegyzékben, a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a követelések jegyzékét hivatalból módosíthatja.

Ha a követelést a követelések benyújtására meghatározott határidő után nyújtották be, vagy ha egy bejelentést nem igénylő követelést e határidőt követően tették közzé, az ilyen követelést a követelések jegyzékének kiegészítésébe kell belefoglalni. A követelések jegyzékét a jogerős bírósági ítéletnek megfelelően kell javítani. A követelés összegének a követelések jegyzékének összeállítását követően bekövetkezett módosulását a felosztási terv elkészítésekor vagy a hitelezői gyűlésen való szavazáskor figyelembe veszik.

A csődeljárás befejezését vagy megszüntetését követően a követelések jegyzékének a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott, és a követelést és a hitelező által azzal összefüggésben kapott összegét megjelölő kivonata a csődbe ment féllel szemben végrehajtható okiratnak minősül. A csődbe ment fél kérelmezheti annak megállapítását, hogy a követelések jegyzékébe felvett követelés nem vagy kisebb mértékben áll fenn, ha a csődbe ment fél nem ismerte el a csődeljárásban benyújtott követelést, és e követelés tekintetében még nem született jogerős határozat. Azt követően, hogy a jegyzék kivonatát végrehajthatónak minősítették, a csődbe ment fél a végrehajtható okirat végrehajthatatlannak nyilvánítása érdekében indított perrel kifogást tehet a tekintetben, hogy a követelések jegyzékébe felvett követelés nem, vagy kisebb mértékben áll fenn.

A követelések jegyzékének szerkezetátalakítási eljárásban való összeállítását a szerkezetátalakítási törvény 84-102. cikke szabályozza.

A követelések jegyzékét a felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő az adós könyvelése, egyéb dokumentumai és az ingatlannyilvántartásban, jelzálog-nyilvántartásban és egyéb nyilvántartásokban található bejegyzések alapján állítja össze. Az egyszerűsített kérelem alapján megindított szanálási eljárásban a követelések jegyzékét, amennyiben lehetséges, a követelések megelőző szerkezetátalakítási eljárásban összeállított jegyzéke alapján állítják össze. Ha az egyezségi ajánlat a hitelezők csoportokba osztását tartalmazza, a követelések jegyzékét a javasolt felosztás figyelembevételével állítják össze.

A követelések jegyzéke külön jelöli a jogszabálynál fogva egyezség tárgyát képező követeléseket és azokat a követeléseket, amelyek egyezség tárgyát a hitelező hozzájárulásával képezhetik.

A csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárásban az adós kifogást tehet valamely követelésnek a követelések jegyzékébe való felvétele tekintetében. Az ilyen követelés vitatott követelésnek minősül. Ebben az esetben a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró ennek megfelelően módosítja a követelések jegyzékét és a vitatott követelések jegyzékét.

A csődegyezség megkötése iránti eljárásban és a szanálási eljárásban a követelések jegyzékének és a vitatott követelések jegyzékének benyújtása időpontjának közzétételétől számított két héten belül az eljárásban részt vevők a csődeljárás lefolytatását felügyelő bírónál kifogást tehetnek valamely követelésnek a követelések jegyzékébe való felvételét illetően. Az adós kifogást tehet, ha a követelések jegyzéke nincs összhangban valamely követelés elismerésére vagy elutasítására vonatkozó nyilatkozatával. Ha az adós nem nyilatkozott, akkor csak abban az esetben tehet kifogást, ha igazolja, hogy önhibáján kívüli okból mulasztotta el a nyilatkozattételt. Ugyanezen határidőn belül az adós vagy a hitelező, akit nem vettek fel a követelések jegyzékébe, kifogást tehet azzal kapcsolatban, hogy a követelését kihagyták a jegyzékből.

A határidőt követően tett kifogást, a más okból elfogadhatatlan kifogást, a kifogást tevő fél által nem orvosolt hiányosságokat tartalmazó kifogást, vagy azt a kifogást, amelynek tekintetében a fél a meghatározott határidőn belül nem fizette ki a fizetendő díjat, a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró elutasítja.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a kifogásból kimaradt nyilatkozatokat és bizonyítékokat figyelmen kívül hagyja, kivéve, ha a kifogást tevő fél prima facie bizonyítja, hogy azokat önhibáján kívüli okból nem foglalta bele a kifogásba, vagy, hogy a később benyújtott nyilatkozatok és bizonyítékok nem késleltetik az ügy vizsgálatát.

A kifogást megalapozó tényeket kizárólag okirati bizonyíték vagy szakértői vélemény alapozhatja meg. Ha a követelést jogerős bírósági ítélet állapítja meg, a követelésnek a követelések jegyzékébe való felvétele ellen benyújtott kifogás kizárólag olyan eseményeken alapulhat, amelyek a szóban forgó ítélettel zárult ügyben folytatott bírósági tárgyalás befejezését követően következtek be.

A kifogást a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró, annak helyettese vagy a kijelölt bíró a benyújtástól számított két hónapon belül, zárt ülésen vizsgálja meg. Ha a kifogást vizsgáló bíró úgy dönt, hogy tárgyalás megtartása szükséges, értesíti a bírósági felügyelőt vagy a fizetéseképtelenségi szakértőt, az adóst és a kifogást tevő hitelezőt, valamint azt a hitelezőt, akinek a követelésével szemben kifogást nyújtottak be. A tárgyalástól való távolmaradás, még ha indokolt is, a határozathozatalnak nem akadálya. A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró, annak helyettese vagy a kijelölt bíró eltekinthet az olyan bizonyíték felvételétől, amelyet szakértői vélemény már megállapított, ha a szakértő bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási szerv előtt folyó más eljárásban már adott véleményt. Ebben az esetben a szakértő véleményét tartalmazó dokumentum minősül bizonyítéknak.

A kifogás tárgyával kapcsolatos határozat ellen az adós, a bírósági felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő, valamint a hitelezők fellebbezhetnek.

A követelések jegyzékét a kifogásnak helyt adó határozat jogerőre emelkedését követően a határozatban foglaltaknak megfelelően módosítják. A csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárásban a követelések jegyzékét a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a hitelezői gyűlésen hagyja jóvá.

A csődegyezség megkötése iránti eljárásban és a szanálási eljárásban a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a követelések jegyzékét a kifogás benyújtására nyitva álló határidő leteltét, vagy - ha kifogást nyújtottak be - a kifogással kapcsolatos határozat jogerőre emelkedését követően hagyja jóvá.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró jóváhagyja a követelések olyan kifogásokkal nem érintett jegyzékét, amelyek tekintetében még nem született jogerős ítélet, ha ezen kifogásokkal érintett követelések összege a hitelezőket az egyezségről való szavazásra jogosító összes követelés legfeljebb 15%-át teszi ki. Az e kifogásokkal kapcsolatos eljárást a bíróság vagy a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró megszünteti, ha abban az egyezségről tartott szavazás időpontjáig még nem született jogerős ítélet.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró hivatalból törölheti a követelést a jegyzékből, ha megállapították, hogy a követelések jegyzéke olyan követelést tartalmaz, amely részben vagy egyáltalán nem áll fenn, vagy a jegyzékben hitelezőként megnevezettől eltérő személyt illet meg. A követelés jegyzékből való törlésére vonatkozó határozatot az érintett hitelezővel, az adóssal, a felügyelővel vagy a fizetéseképtelenségi szakértővel közlik. E személyek nem fellebbezhetnek a határozat ellen.

A felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő kiegészíti a követelések jegyzékét, ha a jegyzék benyújtását követően olyan követelést nyújtanak be, amely nem szerepel a jegyzékben.

Az egyezség jóváhagyásának jogerős elutasítását vagy a szerkezetátalakítási eljárás jogerős megszüntetését követően a követelések jóváhagyott, a hitelező nevét és követelését tartalmazó jegyzékének kivonata az adóssal szemben végrehajtható okiratnak minősül.

Az egyezség jogerős jóváhagyását követően a követelések jóváhagyott jegyzékének kivonata a jogerős határozat egyezséget jóváhagyó kivonatával együtt minősül végrehajtható okiratnak az adóssal és az egyezség végrehajtását garantáló biztosítékot nyújtó féllel szemben, feltéve hogy a biztosítékot igazoló dokumentumot benyújtották a bírósághoz, illetve a további fizetésre kötelezett féllel szemben, amennyiben az egyezség további fizetést ír elő a hitelezők között.

Az adós kérelmezheti annak megállapítását, hogy a követelések jegyzékébe felvett követelés nem vagy kisebb mértékben áll fenn, ha az adós a szerkezetátalakítási eljárásban kifogást tett, és a bíróság e követelés tekintetében még nem hozott jogerős határozatot.

Azt követően, hogy a követelések jóváhagyott jegyzékének kivonatát végrehajthatónak minősítették, az adós a végrehajtható okirat végrehajthatatlannak nyilvánítása érdekében indított perrel kifogást tehet a tekintetben, hogy a követelések jegyzékébe felvett követelés nem vagy kisebb mértékben áll fenn.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

A csődeljárásban a bevételek felosztására vonatkozó szabályokat a csődtörvény 335–351. cikke tartalmazza.

Az eljárási költségek elsőbbséget élveznek, amelyeket a csődvagyonnal kapcsolatos egyéb kötelezettségek követnek (amennyiben a csődvagyon pénzeszközei elegendőek), mivel a megfelelő összegeket hozzáadják a csődvagyonhoz.

A tartási követeléseket, a csődbejelentést követően és a végső felosztási terv elkészítéséig, azok esedékességekor a csődgondnok teljesíti a jogosult személyeknek, kifizetésenként legfeljebb a minimálbérnek megfelelő összegben. E követelések fennmaradó része a csődvagyonból nem nyer kielégítést.

A csődvagyonból kifizetendő követelések (az eljárási költségek, a csődvagyonnal kapcsolatos kötelezettségek és a tartási követelések megtérítését, illetve kifizetését követően) a következő kategóriákba sorolhatók:

- első kategória – munkaviszonyból származó, a csőd bejelentését megelőző időszakra vonatkozó követelések, kivéve a csődbe ment fél képviselőinek vagy a csődbe ment fél vállalkozásának irányítása vagy felügyelete kapcsán tevékenységet végző személy díjazására vonatkozó követeléseket, mezőgazdasági termelők saját gazdaságukból származó termékeinek értékesítésére vonatkozó szerződésből eredő követelései, tartási követelések és betegség, munkaképtelenség, fogyatékosság vagy halál esetében fizetett juttatások, valamint az életjáradéki szerződés alapján biztosított jogok fejében biztosított járadék a csődbejelentést megelőző utolsó három év vonatkozásában, a társadalombiztosítási rendszerről szóló 1998. október 13-i törvény (2022. évi Jogi Közlöny, 1009., 1079. és 1115. tétel) szerinti társadalombiztosítási járulékokkal kapcsolatos követelések, és a szerkezetátalakítási eljárásban a fizetéseképtelenségi szakértő tevékenységéből eredő követelések, vagy a szerkezetátalakítási eljárás megindítását követően az adós hitelezői választmány vagy bírósági felügyelő hozzájárulását nem igénylő vagy a hitelezői választmány vagy a bírósági felügyelő hozzájárulásával végzett tevékenységéből eredő követelések, ha a csődöt csődeljárás iránti egyszerűsített kérelem vizsgálatának eredményeképpen jelentették be, valamint a hitelekre, kölcsönökre, kötvényekre, garanciákra vagy hitellevelekre vagy a szerkezetátalakítási eljárásban elfogadott egyezségben előírt és az egyezség végrehajtásával kapcsolatban biztosított egyéb finanszírozásra vonatkozó követelések, ha a csődöt legfeljebb az egyezség jogerős megszüntetését követő három hónapon belül benyújtott csődeljárás iránti kérelem vizsgálatának eredményeképpen jelentették be;
- második kategória – egyéb, más kategóriába nem sorolható követelések, különösen adók és egyéb közterhek, valamint a társadalombiztosítási járulékokkal kapcsolatos egyéb követelések;
- harmadik kategória – a fenti kategóriákba sorolt követelések után járó kamat a tőkekövetelés kifizetésének sorrendjében, valamint bírósági és közigazgatási bírságok és adományokkal és hagyatékokkal kapcsolatos követelések;
- negyedik kategória – a tagok vagy részvényesek kölcsönrel vagy azonos hatású más jogi aktussal, különösen halasztott fizetéssel a csődbejelentést megelőző öt évben tőkeegyesítő társaságnak minősülő csődbe ment fél részére történő termékértékesítéssel kapcsolatos követelései a kamatokkal együtt.

Ha a felosztásra rendelt összeg nem elegendő valamennyi követelés kielégítésére, a következő kategóriába tartozó követeléseket kizárólag a megelőző kategóriába tartozó követelések maradéktalan kielégítését követően lehet kielégíteni, és ha a felosztásra rendelt összeg nem elegendő az adott kategóriába tartozó valamennyi követelés kielégítésére, e követeléseket összegük arányában kell kielégíteni.

A jelzálogjoggal, zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal, pénzügyi zálogjoggal és tengeri jelzálogjoggal biztosított követeléseket, valamint a vonatkozó törvény rendelkezései szerint lejáró jogokat, és valamely ingatlant, haszonélvezeti jogot, szövetkezeti tag lakáscélú helyiségre vagy hajózási regiszterbe bejegyzett tengerjáró hajóra vonatkozó tulajdonjogát terhelő személyhez fűződő jogok és követelések fennállása megállapításának hatásait a terhelt fél felszámolása révén elért és e fél felszámolásának költségeivel és a csődeljárás egyéb költségeivel (melyek összege nem haladhatja meg a felszámolás révén elért összeg tizedét) csökkentett

összegeből nyerne kielégítést; a csődeljárás költségeinek levont része azonban nem haladhatja meg a megterhelt tárgy értékének a teljes csődvagyon értékéhez viszonyított arányát. E követelések és jogok kielégítésére a rangsorban elfoglalt helyük sorrendjében kerül sor. Ha a terhelt fél felszámolása révén elért összeget jelzálogjoggal biztosított követelések, lejáró jogok, valamint személyhez fűződő jogok és követelések kielégítésére is felhasználják, az elsőbbség attól az időponttól függ, amelytől kezdve a jelzálogjog, jog vagy követelés ingatlannyilvántartásba vagy jelzálogjog nyilvántartásba történő bejegyzése hatályos.

A külön rendelkezések szerinti biztosítékokkal fedezett mellékkövetelések a fenti követelésekkel azonos mértékben kerülnek kielégítésre. A hitelezőt megillető összeget elsőként a főkövetelésbe, majd a kamatba és egyéb mellékkövetelésekbe kell beszámítani, végezetül az eljárás költségeit kell megtéríteni.

Ha az ingatlant, haszonélvezeti jogot, szövetkezeti tag lakáscélú helyiségre vagy hajózási regiszterbe bejegyzett tengerjáró hajóra vonatkozó tulajdonjogát a jelzálogjoggal vagy tengeri jelzálogjoggal biztosított követelés vagy az értékesítés tárgyát terhelő és az értékesítés eredményeképpen megszűnő egyéb jog – beleértve a személyhez fűződő jogokat és követeléseket – kielégítése előtt értékesítik, a tartási követeléseket, betegség, munkaképtelenség, fogyatékoság vagy halál esetében fizetett juttatásokat, valamint az életjáradéki szerződés alapján biztosított jogok fejében biztosított járadékot a csődbejelentést követő időszak tekintetében teljesíteni kell, az ingatlanon, hajón és a helyiségekben a munkavállaló által végzett munkák díjazását az értékesítést megelőző három hónap tekintetében a minimálbér összegének háromszorosát meg nem haladó mértékben ki kell fizetni.

A szerkezetátalakítási eljárásban a követeléseket a bíróság által jóváhagyott egyezségnek megfelelően elégítik ki. A követelések teljesítésére vonatkozó szabályokat a szerkezetátalakítási törvény 155–163. cikke tartalmazza.

Az egyezség rendelkezhet a hitelezők különböző érdekkategóriákat magában foglaló csoportokba való osztásáról, különösen:

- munkaviszonyból eredő követelésekkel rendelkező hitelezők, akik hozzájárultak a követelésük egyezség szerinti kielégítéséhez;
- saját gazdaságukból származó termékek értékesítésére vonatkozó követelésekkel rendelkező mezőgazdasági termelők;
- hitelezők, akiknek a követeléseit az adós vagyontárgyai tekintetében jelzálogjog, zálogjog, bejegyzett zálogjog, pénzügyi zálogjog vagy tengeri jelzálogjog, valamint valamely tárgy, követelés vagy egyéb jog tulajdonjogának a hitelező részére történő átruházása formájában biztosítják, és akik hozzájárultak követelésük ezen egyezség szerinti kielégítéséhez;
- hitelezők, akik a tőkeegyesítő társaságnak minősülő adós tagjai vagy részvényesei, és akik a társaságban a taggyűlésen vagy a részvényesek közgyűlésén legalább a szavazatok 5%-át biztosító részesedéssel rendelkeznek.

A hitelezők csoportokba sorolása kötelező, ha az egyezségi javaslat biztosítékkal rendelkező hitelezőket is tartalmaz.

Az adós kötelezettségei átszervezésének feltételei valamennyi hitelező esetében, és, ha az egyezségről való szavazásra hitelezői csoportonként kerül sor, az azonos csoportba tartozó hitelezők esetében azonosak, kivéve, ha a hitelező a kevésbé kedvező feltételekhez kifejezetten hozzájárul.

Az adós kötelezettségei átszervezése tekintetében kedvezőbb feltételek alkalmazása elfogadható olyan hitelező vonatkozásában, aki a szerkezetátalakítási eljárás megindítását követően hitel, kötvény, bankgarancia, hitellellevél formájában vagy más pénzügyi eszköz alapján az egyezség végrehajtásához szükséges finanszírozást nyújt vagy fog nyújtani.

A munkaviszonyból eredő követelések átszervezésének feltételei nem foszthatják meg a munkavállalókat a minimálbértől.

A szerkezetátalakítás egyformán vonatkozik a pénzügyi és nem pénzügyi kötelezettségekre. Ha a hitelezői gyűlés időpontjáról az egyezségi javaslat egy példányának megküldésével történő értesítés kézhezvételétől számított egy héten belül a hitelező a felügyelőnek vagy a fizetésképtelenségi szakértőnek benyújtott nyilatkozattal vitatja a követelésének nem pénzügyi követelésként való átminősítését, vagy a nem pénzügyi követelés természetéből adódóan az átminősítés nem lehetséges, a követelést pénzügyi követeléssé kell

átalakítani. E hatás az eljárás megindításának napjával keletkezik.

Azon követelések átszervezésének feltételei, amelyek az adós vagyontárgyai tekintetében jelzálogjog, zálogjog, bejegyzett zálogjog, pénzügyi zálogjog vagy tengeri jelzálogjog, valamint valamely tárgy, követelés vagy egyéb jog tulajdonjogának a hitelező részére történő átruházása formájában vannak biztosítva, a hitelezők prioritási sorrendjének megfelelően különbözőek lehetnek.

14 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

A csődeljárást azt követően nyilvánítják a bíróság által lezártnak, hogy a végleges felosztási terv végrehajtásra került, vagy azt követően, hogy az eljárás során valamennyi hitelező követelését kielégítették.

A csődeljárást lezáró határozat jogerőre emelkedésének napjával a csődbe ment fél visszakapja a vagyona feletti irányítás és rendelkezés jogát.

A csődeljárás befejezését követően a csődbe ment fél által a hitelezők hátrányára végzett cselekmény érvénytelenné nyilvánítása érdekében a csődgondnok által indított és folyamatban levő eljárás megszűnik, és az eljárási költségek megtérítésére vonatkozó kölcsönös követelések megszűnnek. Más polgári eljárásokban a csődbe ment fél lép a csődgondnok helyébe.

A csődeljárást lezáró határozat kihirdetését követő harminc napon belül a csődbe ment fél, ha természetes személy, hitelezői fizetési terv készítése és a csődeljárásban nem rendezett fennmaradó adósság elengedése iránt kérelmet nyújthat be. Ugyanezen határidőn belül a csődbe ment természetes személy fél hitelezői fizetési terv kérelmezése nélkül is nyújthat be adósságelengedési kérelmet, ha a csődeljárás alatt álló fél személyes körülményeiből egyértelműen kiderül, hogy tartósan képtelen a hitelezői fizetési terv szerinti kifizetések teljesítésére. Ha a fizetéseképtelen fél nem tartósan képtelen személyes körülményeiből eredően a hitelezői fizetési terv szerinti kifizetések teljesítésére, a bíróság hitelezői fizetési terv kidolgozása nélkül elengedi a csődeljárás alatt álló fél adósságát, feltéve, hogy az attól a naptól számított öt éven belül, amikor a csődeljárás alatt álló fél adósságának a hitelezői fizetési terv készítése nélküli feltételes elengedésére vonatkozó határozat jogerőre emelkedik, a csődeljárás alatt álló fél és a hitelezők egyike sem nyújt be hitelezői fizetési terv készítésére irányuló kérelmet, amelynek eredményeként a bíróság a fizetéseképtelen fél tartozásának hitelezői fizetési terv készítése nélküli feltételes elengedésére vonatkozó határozatot hatályon kívül helyezné, és a hitelezői fizetési tervet készítené, megállapítva, hogy a csődbe ment fél többé nem képtelen a visszafizetési terv alapján történő visszafizetésre.

A bíróság elutasítja a fent említett kérelmet, ha:

1. a csődbe ment fél saját maga okozta a fizetéseképtelenségét, vagy annak mértékét szándékosan jelentős mértékben növelte, különösen a vagyona elvesztegetésével és az esedékessé vált kötelezettségei teljesítésének szándékos elmulasztásával;
2. a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőző tíz évben a csődbe ment fél olyan csődeljárás alatt állt, amelynek során kötelezettségeinek egészét vagy egy részét elengedték.

– kivéve, ha az (1) vagy az (1a) bekezdésben említett kérelem teljesítését méltányosság vagy humanitárius szükséglet indokolja.

A bíróság a hitelezői fizetési terv kidolgozására vonatkozó határozatában megállapítja, hogy a csődeljárás alatt álló fél saját maga okozta-e a fizetéseképtelenségét, vagy szándékosan vagy súlyos gondatlanságból növelte-e annak mértékét, és meghatározza, hogy a csődbe ment félnek milyen mértékben és milyen időkereten belül (legfeljebb 36 hónapon belül) kell teljesítenie a követelésjegyzékben szereplő és a csődeljárás során nem teljesített kötelezettségeket a felosztási terveknek megfelelően, és a csődbe ment fél csődbejelentés előtt keletkezett kötelezettségeinek mely része kerül teljesítésre a hitelezői fizetési terv végrehajtását követően. Ha megállapítást nyer, hogy a csődbe ment fél saját maga okozta a fizetéseképtelenségét, vagy szándékosan vagy súlyos gondatlanságból növelte annak mértékét, a hitelezői fizetési terv időtartama nem lehet 36 hónapnál rövidebb vagy 84 hónapnál hosszabb. Amennyiben a hitelező a felosztási tervek és a hitelezői fizetési terv végrehajtásának eredményeként a követelések jegyzékébe felvett kötelezettségeinek legalább 70%-át teljesítette, a hitelezői fizetési terv nem hozható létre egy évnél hosszabb időszakra. Amennyiben a hitelező a

felosztási tervek és a hitelezői fizetési terv végrehajtásának eredményeként a követelések jegyzékébe felvett kötelezettségeinek legalább 50%-át teljesítette, a hitelező fizetési terve nem hozható létre két évnél hosszabb időszakra.

A hitelezői fizetési terv végrehajtásának ideje alatt nem indítható végrehajtási eljárás a csődbejelentést megelőzően keletkezett követelések tekintetében (kivéve a csődtörvény 370f. cikke (2) bekezdésében hivatkozott kötelezettségekből eredő követeléseket és a csődbe ment fél által nem bejelentett követeléseket, ha a hitelező nem vett részt az eljárásban), valamint a csődbe ment fél nem hajthat végre olyan jogügyletet, amely alááshatná a hitelezői fizetési terv végrehajtására vonatkozó képességét (kivételes esetekben a bíróság a csődbe ment fél kérelmére hozzájárulhat vagy jóváhagyhatja az ilyen jogügyletet).

Minden év áprilisának végére a csődbe ment fél köteles a bíróságnak a hitelezői fizetési terv előző naptári évben történő végrehajtására vonatkozó jelentést benyújtani, amelyben közli az elért bevételeket, a visszafizetett összegeket és a megszerzett vagyontárgyakat, ha azok értéke meghaladja a vállalkozási szektor átlagos havi díjazását, ide nem értve a megelőző év harmadik negyedévében elért bevétel utáni osztalék fizetését.

Ha a csődbe ment fél nem képes teljesíteni a tervben előírt kötelezettségeit, a bíróság e fél kérelmére és a hitelezők meghallgatását követően módosíthatja a hitelezői fizetési tervet. A bíróság további legfeljebb 18 hónapig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja az adósság fizetésére vonatkozó határidőt.

Ha a hitelezői fizetési terv végrehajtása során a csődbe ment fél gazdasági helyzete lényegesen javul, és e javulás a bérek és a csődbe ment fél által személyesen kifejtett kereskedelmi tevékenység következtében elért bevétel növekedésétől eltérő okoknak tudható be, a hitelező és a csődbe ment fél a hitelezői fizetési terv módosítására irányuló kérelmet nyújthat be. A bíróság a csődbe ment fél és a fizetési tervvel érintett hitelezők meghallgatását követően határozatot hoz a hitelezői fizetési terv módosítása tekintetében.

A hivatalból vagy a hitelező kérelmére eljáró bíróság a csődbe ment fél és a fizetési tervvel érintett hitelezők meghallgatását követően törli a hitelezői fizetési tervet, ha a csődbe ment fél nem teljesítette a hitelezői fizetési tervben meghatározott kötelezettségeket, kivéve, ha a kötelezettségek teljesítésének elmulasztása jelentéktelen vagy a csődbe ment fél adóssága fennmaradó részének elengedése méltányossági alapon vagy humanitárius okból indokolt. A fenti rendelkezés értelemszerűen alkalmazandó, ha a csődbe ment fél:

1. nem nyújtott be időben a hitelezői fizetési terv végrehajtására vonatkozó jelentést;
2. elmulasztotta közölni az elért bevételeket vagy megszerzett vagyontárgyakat a hitelezői fizetési terv végrehajtására vonatkozó jelentésben;
3. a bíróság hozzájárulása nélkül olyan jogügyletet hajtott végre, amely alááshatja a hitelezői fizetési terv végrehajtására vonatkozó képességét, vagy ezt a jogügyletet a bíróság nem hagyta jóvá;
4. vagyontárgyakat rejtett el, vagy jogerős ítéletben megállapítást nyer, hogy a hitelezőket hátrányosan érintő jogügyletet hajtott végre.

A csődbe ment fél kötelezettségeit nem engedik el a fizetési terv törlése esetén.

A bíróság a fizetési terv végrehajtásának megerősítésére és a csődbe ment fél csődbejelentést megelőzően keletkezett, és a hitelezői fizetési terv végrehajtása során a hitelezői fizetési tervben meghatározott kötelezettségek csődbe ment fél általi teljesítését követően nem teljesített kötelezettségei alóli mentesítésre vonatkozó határozatot hoz. A tartási követelések, betegség, munkaképtelenség, fogyatékoság vagy halál okozása miatt fizetett juttatásokkal kapcsolatos kötelezettségek, a bíróság által kiszabott bírságok kifizetésére vonatkozó kötelezettségek, valamint a vagyoni vagy nem vagyoni kárért járó kártérítésre vonatkozó kötelezettségek, a bíróság által büntetőjogi intézkedésként vagy próbára bocsátáshoz kapcsolódó intézkedésként megállapított pénzbüntetés megfizetésére vagy pénzügyi kötelezettségek teljesítésére vonatkozó kötelezettségek, továbbá bűncselekmény vagy szabálysértés jogerős határozattal megállapított elkövetéséből eredő kártérítési kötelezettségek, és a csődbe ment fél által szándékosan be nem jelentett követelések alól, ha a hitelező nem vett részt az eljárásban, nem adható mentesítés.

Külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a csődtörvény rendelkezései alapján a jogviszonyokban bekövetkező változások a csődbe ment fél és a másik fél tekintetében a csődeljárás lezárását követően is kötelező erővel bírnak.

A szerkezetátalakítási eljárás lezárására akkor kerül sor, amikor a bíróság egyezség jóváhagyására vagy

jóváhagyásának elutasítására vonatkozó határozata jogerőssé válik. Ekkor kerül sor arra is, hogy az egyezség eltérő rendelkezése hiányában az adós visszakapja a vagyona feletti rendelkezési jogot, ha az adóst ettől megfosztották vagy abban korlátozták (szerkezetátalakítási törvény 171. cikke).

Az egyezség végrehajtását vagy az egyezségben foglalt követelések végrehajtását követően a bíróság az adós kérelmére, illetve az egyezség felügyelőjének vagy az egyezség végrehajtására vagy végrehajtásának felügyeletére az egyezség alapján jogosult más személynek a kérelmére az egyezség végrehajtásának megerősítésére vonatkozó határozatot hoz (szerkezetátalakítási törvény 172. cikke).

15 Melyek a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

Amennyiben a gazdasági vagy szakmai tevékenységet folytató természetes személy elleni csődeljárás befejezését követően fizetési tervet készítenek, a hitelező kérheti a bíróságtól a hitelezői fizetési terv törlését, ha a csődbe ment fél elmulasztja a tervben foglalt kötelezettségek teljesítését, vagy elmulasztja a terv végrehajtására vonatkozó jelentés kellő időben történő benyújtását, a hitelezői fizetési terv végrehajtására vonatkozó tervben nem közli az elért bevételeket vagy a megszerzett eszközöket, a bíróság hozzájárulása nélkül hajt végre olyan jogügyletet, amely alááshatja a hitelezői fizetési terv végrehajtására vonatkozó képességét, vagy amelyet a bíróság nem hagyott jóvá, nem teszi közzé a vagyonát vagy jogerős ítélet megállapítja, hogy a hitelezőkre hátrányos jogügyletet hajtott végre (csődtörvény 370e. cikke). Továbbá a csődeljárás lezárását vagy megszüntetését követően a hitelező kérheti a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzék kivonatát, amely feltünteti a követelést és a hitelező által azzal összefüggésben kapott összeget, hogy azt a csődeljárás során meg nem fizetett kötelezettségek behajtása céljából (a végrehajtási eljárás során) végrehajthatóvá nyilvánítsák (a csődtörvény 264. cikke).

A szerkezetátalakítási eljárásban a hitelező kérheti a bíróságtól az egyezség törlését, ha az adós nem teljesíti annak rendelkezéseit, vagy nyilvánvaló, hogy az egyezség végrehajtására nem fog sor kerülni (akkor feltételezhető, hogy az egyezség végrehajtására nem kerül sor, ha az adós elmulasztja az egyezség jóváhagyását követően keletkező kötelezettségeinek teljesítését). A kérelmező fél fellebbezést nyújthat be a kérelmét elutasító határozat ellen (szerkezetátalakítási törvény 176. cikke).

Ha az egyezséget törlik vagy az lejár, a meglévő hitelezők az eredeti összegek szerint érvényesíthetik követeléseiket, és az egyezség alapján kifizetett összegeket ezen összegekbe beszámítják. A jelzálogjog, zálogjog, bejegyzett zálogjog, pénzügyi zálogjog vagy tengeri jelzálogjog a kiegyenlítésre váró összeg erejéig biztosítja a követelést (szerkezetátalakítási törvény 179. cikke).

16 Ki viseli a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

Elvileg a csődeljárás két szakaszból áll: a csődbejelentés iránti eljárásból és a csődbejelentést követő eljárásból.

A csődbejelentés iránti eljárás költségeit elsődlegesen a kérelmező által előzetesen befizetett, a vállalkozási szektornak a központi statisztikai hivatal elnöke által közölt, megelőző év harmadik negyedévében elért bevétel utáni osztalék kifizetése nélküli átlagos havi díjazásával megegyező összegű előlegből kell fedezni. Ha az eljárást a hitelező kérelmére indították meg, az eljárás költségeit a csődbe ment fél viseli, amennyiben a csődöt bejelentették, vagy a kérelmet a vagyon hiányában utasították el.

Az eljárás költségeit a csődbejelentést követően a csődvagyonból fedezik. Ha a fizetéseképtelen adós vagyona nem elegendő az eljárás költségeinek fedezésére vagy csak e költségek fedezésére elegendő, a bíróság elutasítja a csődeljárás iránti kérelmet.

A hitelező nem jogosult a csődeljárás során felmerült költségek megtérítésére. A másik hitelező követelésének elismerése ellen emelt kifogással indított eljárás során a hitelezőnél felmerült költségeket azonban meg kell téríteni, ha a kifogás következtében megtagadták a vitatott követelés elismerését. A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró kérésére vagy a hitelezők gyűlésének határozata alapján az eljárás költségeire fizetett előleget is vissza kell téríteni, ha a csődvagyon pénzeszköze elegendő. Az a hitelező, aki a meghatározott határidőn túl nyújt be követelést, viseli a csődeljárásnak az e benyújtásból eredő átalányköltségeit a vállalkozási szektorbeli

átlagos havi díjazás 15%-ának megfelelő összegben, kivéve az előző év harmadik negyedévében a nyereség után járó osztalékfizetést a Központi Statisztikai Hivatal elnöke által bejelentetteknek megfelelően, még akkor is, ha a késedelem nem a hitelező hibájából következett be, kivéve, ha a követelést azért nyújtották be határidőn túl, mert a csődgondnok korrigálta a visszatérítési vagy más rendezési dokumentumot.

A szerkezetátalakítási eljárás költségei az adóst terhelik. Az irányítás jogától megfosztott adós által fizetendő költségeket a fizetéseképtelenségi szakértő a bíróság vagy a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró kérésére fizeti ki.

Az eljárás résztvevői maguk viselik a részvételükhöz kapcsolódó költségeket.

A más hitelező követelésének elfogadásával szembeni kifogást követően indított eljárás költségeit az adósnak kell a kifogást tevő hitelezőnek megfizetnie, ha a kifogás eredményeképpen a vitatott követelést nem fogadják el, kivéve, ha az adós a szerkezetátalakítási törvény 86. cikke (2) bekezdésének 9. pontja alapján benyújtott nyilatkozattal vitatta a követelés követelések jegyzékébe való felvételét vagy kifogást tett.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

A csődeljárásban a csődbe ment fél által a csődvagyon tekintetében végrehajtott jogügyletek semmissek. A csődbe ment félnek az örökség egészével vagy annak egy részével, illetve az örökségrésszel való rendelkezése szintén semmis, miként a csődbe ment félnek az örökség részét képező részesedéssel való rendelkezése, és a csődbe ment fél másik örökösnek az örökség részét képező részesedéssel való rendelkezéshez adott hozzájárulása is semmis.

Semmisség kilátásba helyezése mellett a hitelezői választmány hozzájárulása szükséges a következő cselekményekhez (csődtörvény 206. cikke):

1. a vállalkozás csődgondnok általi további irányítása, ha arra a csődbejelentést követően több mint három hónapon keresztül kerül sor;
2. a vállalkozás egészének értékesítésétől való elállás;
3. a csődvagyon részét képező vagyontárgyak közvetlen értékesítése;
4. kölcsönök vagy hitelek felvétele, valamint a csődbe ment fél vagyontárgyainak korlátozott dologi jogokkal való megterhelése;
5. a vitatott követelésekre vonatkozóan egyezség elismerése, megkötésétől való elállás, valamint a jogvita tekintetében választottbírói eljárás kezdeményezése.

Ez alól kivételt jelent, ha a fenti cselekmények valamelyikét haladéktalanul végre kell hajtani, és az 10 000 PLN-t meg nem haladó értékre vonatkozik, amely esetben a csődgondnok, a bírósági felügyelő vagy a fizetéseképtelenségi szakértő e tevékenységet a hitelezői választmány hozzájárulása nélkül is elvégezheti.

Ezen felül nem szükséges a hitelezői választmány engedélye az ingóságok értékesítéséhez, ha a csődvagyon részét képező valamennyi ingóság leltár szerinti becsült értéke nem haladja meg az 50 000 PLN-t, valamint a követelések és egyéb jogok értékesítéséhez, ha a csődvagyon részét képező valamennyi követelés és egyéb jog leltár szerinti becsült névértéke nem haladja meg az 50 000 PLN-t. Ez vonatkozik a követelések és egyéb jogok értékesítéséhez való hozzájárulásra is, ha a csődvagyon részét képező valamennyi követelés és egyéb jog leltár szerinti névértéke nem haladja meg az 50 000 PLN-nek megfelelő értéket.

A csődbe ment fél vagyontárgyait terhelő korlátozott dologi jog ingatlan- és jelzálogjog-nyilvántartásba vagy egyéb nyilvántartásba az (1) bekezdés szerint előírt hozzájárulás nélkül történő bejegyzését hivatalból törölni kell. A törlés a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a bejegyzést elfogadhatatlannak minősítő jogerős határozatán alapul (csődtörvény 206. cikkének (5) bekezdése).

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró meghatározza azokat a cselekményeket, amelyeket a csődgondnok a bíró vagy a hitelezői választmány hozzájárulása nélkül nem végezhet el. Ez azt jelenti, hogy csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró kibővítheti a 206. cikkben említett azon cselekmények jegyzékét, amelyekhez semmisség terhe mellett a hitelezői választmány hozzájárulása szükséges.

Azon jogügyletekre, amelyek révén a csődbe ment fél a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban a vagyontárgyaival rendelkezett semmisek, ha azokra ellenszolgáltatás nélkül vagy fizetség ellenében került sor, azonban a csődbe ment fél teljesítésének értéke lényegesen meghaladta a másik fél által adott vagy a csődbe ment fél részére, illetve harmadik fél részére fenntartott ellenértéket. E szabály értelemszerűen vonatkozik a bírósági egyezsége, a követelés elfogadására és a követelésről való lemondásra.

A nem esedékes tartozásnak a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőző hat hónapban a csődbe ment fél által biztosítékkal való ellátása vagy visszafizetése szintén érvénytelennek minősül. A kifizetés vagy biztosíték jogosultja ugyanakkor kereset vagy kifogás révén kérelmezheti e jogügyletek érvényessé nyilvánítását, ha e jogügyletek végrehajtásának időpontjában nem tudott a csődeljárás megindításának alapjául szolgáló okok fennállásáról.

A fenti szabályok nem vonatkoznak a csődbejelentést megelőzően a forward pénzügyi műveletekkel, pénzügyi eszközök kölcsönzésével vagy a biztosítékok 85. cikk (1) bekezdésében hivatkozott visszavásárlási megállapodások szerinti értékesítésével kapcsolatban létrehozott biztosítékokra.

Harmadik fél kérelmére a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró elrendelheti e személy kölcsönösen nyújtott szolgáltatásának csődvagyonból való visszatérítését, ha e szolgáltatás nyújtására e harmadik fél és a csődbe ment fél között létrejött, a csődvagyonba tartozó vagyontárgyra vonatkozó jogügylettel kapcsolatban került sor. E típusú szolgáltatásra a jogalap nélküli teljesítésre vonatkozó rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók. A szolgáltatás visszatérítése abban az esetben rendelhető el, ha a jogügyletre a csődbejelentést követően és a csődhatározat közlönyben való közzétételét megelőzően került sor, és a kellő gondossággal eljáró harmadik fél nem tudhatott a csődbejelentésről.

Jövőbeli követelés átruházása nem gyakorol joghatást a csődvagyonra, ha e követelés a csődbejelentést követően keletkezik, kivéve, ha a követelést átruházó megállapodást legfeljebb hat hónappal a csődeljárás iránti írásbeli kérelem meghatározott napon történő benyújtását megelőzően kötötték meg.

A visszterhes jogügyletet a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a csődvagyon tekintetében hivatalból vagy a vagyonfelügyelő kérelmére érvénytelennek minősíti, ha azt a csődbe ment fél a házastársával, egyeneságbeli vérrokonával vagy házasság útján vele rokonságba került személlyel, oldalági vérrokonával vagy házasság útján vele rokonságba került személlyel, második fokig, a csődbe ment személlyel tényleges kapcsolatban lévő, vele közös háztartásban élő, vagy általa örökbe fogadott vagy őt örökbe fogadó személlyel a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőző hat hónapban kötötte, kivéve, ha az ügyletben részes másik fél bizonyítani tudja, hogy a hitelezők érdekei nem sérültek. A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró határozata ellen fellebbezés nyújtható be.

A fenti szabály a csődbe ment fél által olyan gazdasági társasággal kötött ügyletekre is vonatkozik, amelyben a csődbe ment fél ügyvezető testület tagja, egyedüli tag vagy részvényes, valamint irányadó az olyan társasággal végrehajtott ügyletekre is, amelyben az előző bekezdésben említett személyek ügyvezető testület tagjai, egyedüli tagok vagy részvényesek. A fenti szabály értelemszerűen vonatkozik a csődbe ment társaság vagy jogi személy által a tagjaival, azok képviselőivel vagy házastársaival végrehajtott ügyletekre is, valamint az olyan csődbe ment társaság által másik társasággal végrehajtott ügyletekre, amelyekben egyikük anyavállalat volt, vagy amelyekben e társaság mind a csődbe ment fél, mind az ügyletben részes másik fél anyavállalata volt.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró hivatalból vagy a csődgondnok kérelmére a díjazás csődbejelentést megelőző, de a csődeljárás iránti kérelem benyújtását legfeljebb hat hónappal megelőző időszakra eső meghatározott részét a csődvagyon tekintetében érvénytelennek nyilvánítja, ha a csődbe ment felet képviselő személy vagy a vállalatirányítási feladatokat ellátó munkavállaló által elvégzett munkáért járó díjazás, vagy a csődbe ment fél irányításával vagy felügyeletével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó személy díjazása, amelyet a csődbejelentést megelőzően megkötött munkaszerződésben, szolgáltatási szerződésben vagy a csődbe ment fél ügyvezető testületének csődbejelentést megelőzően hozott határozatában határoztak meg, lényegesen meghaladja az ilyen jellegű munka vagy szolgáltatás átlagos díjazását, és az a munkamennyiség alapján nem indokolt, még ha e díjazást már ki is fizették.

A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a fentiekben említett személyek díjazását a csődvagyon tekintetében a csődbejelentést követő időszak vonatkozásában egészben vagy részben érvénytelenné nyilváníthatja, ha azt az elvégzett munkamennyiség nem indokolja, mivel a vállalat irányítását a csődgondnok átvette.

A csődgondnok kérelmére a csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a csődvagyonnal kapcsolatos következő cselekményeket is érvénytelennek nyilvánítja:

- a csődbe ment fél vagyonát jelzálogjoggal, zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal vagy tengeri jelzálogjoggal terhelő cselekmények, ha a csődbe ment fél nem a biztosított hitelező személyes adósa volt, a terhet a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban hozták létre, és a létrehozással kapcsolatban a csődbe ment fél javára nem nyújtottak szolgáltatást,
- a csődbe ment fél vagyonát jelzálogjoggal, zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal vagy tengeri jelzálogjoggal terhelő cselekmények, ha a dologi jogi terhet olyan szolgáltatás fejében hozták létre, amelynek értéke a létrehozott biztosítékhoz viszonyítva aránytalanul alacsony,
- a fenti terhek tekintet nélkül a szolgáltatás értékére, ha azok a csődtörvény 128. cikkében hivatkozott (a csődbe ment félhez közel álló vagy vele rokoni kapcsolatban álló) személy adósságait biztosítják, kivéve, ha a másik fél bizonyítani tudja, hogy a hitelezők érdekei nem sérültek,
- valamely kötelezettség nemteljesítése vagy nem megfelelő teljesítése esetére meghatározott szerződéses kötbér, ha a kötelezettséget nagyobb részben a csődbe ment fél teljesítette, vagy ha a kötbér nyilvánvalóan túlzott mértékű.

A csődbe ment fél által a hitelezők hátrányára végrehajtott jogügyletek tekintetében a csődtörvényben nem szabályozott kérdésekben a polgári törvénykönyvnek a hitelezőket az adós fizetéseképtelenségével szemben megillető védelemre vonatkozó rendelkezései értelemszerűen irányadók.

A szerkezetátalakítási eljárásban, összhangban a szerkezetátalakítási törvény 129. cikkével, semmisség terhe mellett az adós vagy a fizetéseképtelenségi szakértő következő cselekményeihez a hitelezői választmány hozzájárulása szükséges:

- a csődegyezség alapjául szolgáló, illetve a szanálás hatálya alá tartozó vagyon elemeinek az egyezséggel nem érintett követelések biztosítása érdekében jelzálogjoggal, zálogjoggal, bejegyzett zálogjoggal vagy tengeri jelzálogjoggal való megterhelése;
- valamely tárgy vagy jog tulajdonjogának egyezséggel nem érintett követelés biztosítása érdekében történő átruházása;
- csődegyezség alapjául szolgáló, illetve a szanálás hatálya alá tartozó vagyon elemeinek más jogokkal való megterhelése;
- hitelek vagy kölcsönök felvétele;
- az adós vállalkozásának vagy annak valamely szervezeti egységének haszonbérbe adására vonatkozó szerződés vagy más, ehhez hasonló szerződés megkötése; (A hitelezői választmány hozzájárulásával végzett fenti cselekmények a csődvagyon tekintetében nem tekinthetők érvénytelennek).
- 500 000 PLN-nél értékesebb ingatlan vagy egyéb vagontárgy adós általi értékesítése.

Annak a szerződésnek a csődegyezség megkötése iránti gyorsított eljárás céljának elérését lehetetlenné tévő vagy megakadályozó rendelkezései, amelyben az adós szerződő fél, érvénytelenek a csődegyezség alapjául szolgáló vagyon tekintetében (szerkezetátalakítási törvény 248., 273. és 297. cikke).

A szanálási eljárásban az adós azon jogügyletei, amelyek révén a vagyonával rendelkezik, és amelyekre a szanálási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban került sor, a szanálás hatálya alá eső vagyon tekintetében érvénytelenek, ha az adós által nyújtott szolgáltatás értéke lényegesen magasabb mint az adós részére nyújtott, vagy az adós, illetve harmadik fél részére fenntartott szolgáltatás értéke. E szabály értelemszerűen vonatkozik a bírósági egyezségre, a követelés elfogadására és a követelésről való lemondásra.

A szanálási eljárás hatálya alá eső vagyon tekintetében létesített biztosítékok szintén érvénytelenek, ha azokat nem az adós részére nyújtott szolgáltatással közvetlen kapcsolatban hozták létre, vagy ha azokat az adós a szanálási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban hozta létre, és a biztosítékok azon része, amelynek értéke a biztosíték létrehozásának időpontjában az adós részére nyújtott biztosított szolgáltatás értékét, a biztosíték létrehozásának alapjául szolgáló dokumentumban meghatározott, és a szanálási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban létrehozott mellékkötelezettségekkel együtt, legalább a felével meghaladja (szerkezetátalakítási törvény 304. cikke).

A szanálási eljárásban hivatalból vagy a fizetéseképtelenségi szakértő kérelmére eljáró, csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a díjazás a csődbejelentés előtti, a szanálási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását

azonban legfeljebb három hónappal megelőző időszakra eső meghatározott részét a szanálás hatálya alá eső vagyon tekintetében érvénytelennek nyilvánítja, ha az adós képviselője vagy a vállalatirányítási feladatokat ellátó munkavállalója által elvégzett munkáért járó díjazás, vagy az adós vállalatának irányításával vagy felügyeletével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó személy díjazása, amelyet a csődbejelentést megelőzően kötött munkaszerződésben, szolgáltatási szerződésben vagy az adós ügyvezető testületének szanálási eljárás megindítását megelőzően hozott határozatában állapították meg, lényegesen meghaladja az ilyen jellegű munka vagy szolgáltatások átlagos díjazását, és az a munkamennyiség alapján nem indokolt, még ha e díjazást már ki is fizették. A csődeljárás lefolytatását felügyelő bíró a fentiekben említett személyek díjazását a szanálás hatálya alá eső vagyon tekintetében a szanálási eljárás megindítását követő időszak vonatkozásában egészben vagy részben érvénytelennek nyilváníthatja, ha azt az elvégzett munkamennyiség nem indokolja, mivel a vállalat irányítását a fizetéseképtelenségi szakértő átvette (szerkezetátalakítási törvény 305. cikke).

A fizetéseképtelenségi szakértő cselekmények érvénytelenre nyilvánítása iránti eljárást és egyéb olyan eljárást kezdeményezhet, amelyben a követelés a cselekmény érvénytelenségén alapul. Valamely cselekmény a szanálási eljárás megindítását követő egy év elteltével már nem érvényteleníthető, kivéve, ha e jogosultság [a polgári törvénykönyv](#) szerint korábban járt le. Ez a határidő nem vonatkozik arra az esetre, amikor valamely cselekmény eredménytelenre nyilvánítása iránti kérelmet kifogás útján nyújtottak be. A csődbe ment fél által a hitelezők hátrányára végrehajtott jogügyletek tekintetében a fentiekben bemutatott rendelkezések által nem szabályozott kérdésekben [a polgári törvénykönyv](#) a hitelezőt az adós fizetéseképtelenségével szemben megillető védelemre vonatkozó rendelkezései megfelelően irányadók (szerkezetátalakítási törvény 306–308. cikke).

 Last update: 21/05/2026

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.